

Кубай В.В

студентка,

Інститут права та психології

Національного університету «Львівська політехніка»

ЗАКОНОДАВЧО ЗАКРІПЛЕННІ ПІЛЬГИ ТА ГАРАНТІЇ ПРАЦІВНИКІВ-ДОНОРІВ

В умовах сьогодення дане питання є дуже актуальне, оскільки у нашій державі ведуться воєнні дії і тисячі поранених солдатів потребують донорської крові. Тяжкі травми, масивні кровотечі, опіки, променева хвороба, онкохворі – далеко не повний перелік тих випадків, коли питання життя чи смерті нерідко вирішується лише з допомогою донорської крові чи її компонентів. Тому держава гарантує захист прав донора та охорону його здоров'я.

Крім того, чинне законодавство передбачає для донорів цілий ряд пільг, які в основному викладено у Законі України «Про донорство крові та її компонентів» від 23 червня 1995 р. Також ст. 124 КЗпП України визначає гарантії працівників-донорів.

Донорство крові та її компонентів – добровільний акт волевиявлення людини, що полягає у даванні крові або її компонентів для подальшого безпосереднього використання їх для лікування, виготовлення відповідних лікарських препаратів або використання у наукових дослідженнях.

- Донором може бути повнолітня дієздатна фізична особа.
- Донорство є добровільним актом волевиявлення людини.
- Особа-донор повинна пройти відповідне медичне обстеження і в неї не повинно бути протипоказань, визначених МОЗ України.
- Взяття крові та (або) її компонентів у донора дозволено лише за умови, що здоров'ю донора не буде заподіяно шкоди [3].

У день давання крові та (або) її компонентів, а також в день медичного обстеження працівник, який є або виявив бажання стати донором, звільняється від роботи на підприємстві, в установі, організації незалежно від форм власності зі збереженням за ним середнього заробітку. Донори які є студентів вищих навчальних закладів та учнів професійних навчально-виховних закладів у зазначені дні звільнюються від занять.

Після кожного дня давання крові та (або) її компонентів, у тому числі в разі давання їх у вихідні, святкові та неробочі дні, донору надається додатковий день відпочинку зі збереженням за ним середнього заробітку. За бажанням працівника цей день може бути приєднано до щорічної відпустки або використано в інший час протягом року після дня давання крові чи її компонентів.

У разі, коли за погодженням з керівництвом підприємства в день давання крові донор був залучений до роботи або несення служби, йому за бажанням надається інший день відпочинку зі збереженням за ним середнього заробітку.

У разі давання крові та (або) її компонентів у період щорічної відпустки ця відпустка продовжується на відповідну кількість днів з урахуванням

надання працівнику додаткового дня відпочинку за кожний день давання крові [2, с. 1-2].

Стосовно виплати середнього заробітку слід вказати, що він здійснюється за рахунок коштів роботодавця донора. Зазначені кошти належать до таких, що спрямовані на благодійну діяльність.

Підставою для надання працівникові-донору пільг мають бути відповідні довідки, видані за місцем медичного обстеження чи давання крові та (або) її компонентів. В день давання крові та (або) її компонентів донор забезпечується безкоштовними сніданком та обідом за рахунок коштів закладу охорони здоров'я, що здійснює взяття у донора крові та (або) її компонентів. У разі неможливості забезпечення таким харчуванням відповідний заклад охорони здоров'я має відшкодувати донору готівкову вартість відповідних наборів харчування.

Варто зауважити, що законодавством передбачені також додаткові пільги працівникам-донорам, що надаються у зв'язку з систематичним безоплатним здаванням крові та її компонентів [1].

Слід зважати також на те, що протягом року після здачі крові та (або) її компонентів у кількості, зазначеній вище, донори мають право першочергового придбання путівок для санаторно-курортного лікування за місцем роботи або навчання та першочергового лікування в закладах охорони здоров'я, що перебувають у державній власності.

Крім вказаних пільг, роботодавцями можуть бути встановлені для таких донорів-працівників й інші додаткові пільги, про що йдеться у ч. 4 ст. 10 Законі України «Про донорство крові та її компонентів» [3].

Донори, які безоплатно здали кров у кількості 40 разових максимально допустимих доз або плазму крові в кількості 60 разових максимально допустимих доз, незалежно від часу їх здачі, набувають статусу Почесного донора України. Таким особам видається відповідне посвідчення і вручається нагрудний знак «Почесний донор України» в порядку, встановленому КМУ. Зразки нагрудного знака «Почесний донор України» і посвідчення до нього також затверджуються КМУ. Донори, які безоплатно здали кров та (або) її компоненти в кількості 100 і більше разових максимально допустимих доз, можуть бути нагороджені державними нагородами України [2, с. 3].

Також ст. 11 Закону передбачено пільги для військовослужбовців строкової служби (далі – військовослужбовці) та курсантів військових навчальних закладів (далі – курсанти),

Підсумовуючи сказане, робимо висновок, що держава надає достатньо пільг працівникам – донорам, але чомусь в Україні донорство тільки починає набирати оборотів, на даний час це пов'язано з великою кількістю поранених солдатів які захищають нашу територію в АТО. Переважно заохочення людей здавати кров роблять волонтери, які проводять різноманітні акції на підтримку хворим, які потребують донорської крові.

Донорство – це акт доброї волі, який може врятувати життя. Так, як було вище сказано, що гарантії і пільги працівникам-донорам будуть забезпечені, оскільки чітко регламентовані законодавством долучайтесь до доброї справи і може саме ви дасте шанс на життя хворому, який потребує цього.

Список використаних джерел:

1. Татарінов. Донор на підприємстві: права, пільги, гарантії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kadrhelp.com.ua/donor-na-pidpriemstvi-prava-pilgi-garantiyi>
2. Теслюк О. Донор – означає здоровий. – Львівський Залізничник. – 2014. – С. 1-3.
3. Закон України «Про донорство крові та її компонентів». – Електронне джерело. – [Режим доступу] : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/239/95-%D0%B2%D1%80>

Остапенко Л.О.

*кандидат юридичних наук, асистент,
Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»*

ПРО АКТУАЛЬНІСТЬ ПЕРЕБУДОВИ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

На початку 90-х років минулого століття Україна, була однією із провідних республік пострадянського простору, за рівнем соціально-трудових відносин. Намагання проводити реформи як в економіці так і в соціальній сфері не призвели до максимально швидкого перетворення соціально-трудових відносин. За всі часи існування незалежної України ці відносини мають тенденцію до погіршення. Порушення трудових прав і законних інтересів працівника стало майже «нормою» у відносинах між працівником і роботодавцем.

Сьогодні в Україні існує суттєвий колапс розвитку ринкової економічної моделі що негативно відображається на стані соціально-трудових відносин між їх учасниками.

Під соціально-трудовими відносинами розуміють частину соціальних зв'язків між робочими групами і підрозділами організації, а також усередині них, що безпосередньо стосується трудової діяльності [1, с. 374].

Такі відносини в Україні завжди базувались на єдності колективу, взаємовиручці, повазі до роботодавця та належного, справедливого ставлення останнього до своїх працівників, що є однією з гарантій при веденні трудових відносин.

Однак зниження соціального захисту населення, непрозора система нарахування, заробітної плати та розшарування у суспільстві між окремими соціальними групами призвело до незаконного збагачення одних, та поставило на межу бідності інших.

Конституція України у положеннях ст. 43 проголошує що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується [2] але при цьому відсутні гарантії у забезпеченні роботою. Це призвело до масового безробіття в Україні, сформувало нове «покоління» людей, що не мають бажання працювати і створювати суспільно-корисні товари.